

בתי המשפט

פ 366/04		<u>בבית המשפט המחוזי בירושלים</u>	
12/03/2008		כב' השופט יצחק ענבר	לפני:

בעניין:

מדינת ישראל

על-ידי עוה"ד אסף מוזס

המאשימה

- נ ג ד -

ישראל אנגל ואח'

על-ידי עוה"ד ניב זקלר, עופר ארגוב

וערן זך

הנאשמים

החלטה

(נאשם 12)

1. על פי פריט האישום הראשון שבכתב האישום מיוחסת ל-14 נאשמים וביניהם סופרגז בע"מ ונושאי משרה בה, לרבות מר ישראל אנגל (להלן – "אנגל"), עבירה לפי סעיף 47א(1) + 4 לחוק ההגבלים עסקיים, שעיקרה בהיות הנאשמים צדדים להסדר כובל של חלוקת שוק רוכשי גז ביתי ברחבי הארץ. על פי פריט האישום השלישי מיוחסת לנאשמים עבירה של ניסיון לעשות הסדר כובל, שעיקרה בכך שהציעו לנציגי חברה מסוימת נתח מסוים מן הלקוחות ביחידות דיור חדשות בירושלים תמורת הפסקת תחרות על לקוחות ביחידות דיור קיימות והעלאת המחיר על-ידי אותה חברה.

2. עם תום פרשת התביעה העלה אנגל טענת "אין להשיב לאשמה" לגבי שני פריטי האישום.

אחד מיסודות העבירה נשוא האישום הראשון הנו, שהנאשמים לא קיבלו להסדר הכובל פטור מאת הממונה, היתר זמני מאב בית הדין להגבלים עסקיים או אישור מבית הדין להגבלים עסקיים (הפטור, ההיתר הזמני וההיתר יקראו להלן למען הקיצור - "אישור"). אין מחלוקת, כי מדובר ביסוד שלילי אשר נטל השכנוע לגביו מוטל על שכמה של התביעה. לטענת באי-כוח אנגל, לא הביאה התביעה כל ראיה, שלפיה לא קיבל אנגל אישור, ולכן אין עליו להשיב לאשמה. בהקשר זה הפנו באי-כוח אנגל לתעודת עובד הציבור ת/1377, אשר באמצעותה ביקשה התביעה להוכיח את העדרו של אישור. עיון בתעודה זו מלמד, כי מופיעים בה פרטיהם של כל יתר הנאשמים שבתיק, אך פרטיו של אנגל נפקדים ממנה.

אשר לאישום השלישי, שעניינו בעבירת הניסיון, טוענים באי-כוח אנגל, כי התביעה לא הביאה כל ראיה לפיה לא התכוון אנגל לרשום את ההסדר הכובל או לבקש עבורו אישור לו רק היה מבשיל לכלל הסדר מושלם.

3. לאחר ששקלתי את טענותיהם של באי-כוח הצדדים הגעתי למסקנה, כי דין טענותיהם של באי-כוח אנגל להידחות.

4 אפתח באישום הראשון:

בפתח הדברים יצוין, כי אנגל, כמו גם כל יתר הנאשמים, כפר בעצם קיומם של ההסדרים הכובלים שיוחסו לו. הכפירה בקיומו של הסדר כובל אינה מתיישבת עם טענה שההסדר זכה לאישור, שהרי לא ניתן לתת אישור להסדר שאינו קיים. בנסיבות אלה ספק הוא, אם מעיקרא הייתה התביעה חייבת להביא ראיות נוספות כלשהן בדבר אי מתן האישור.

חיזוק למסקנה זו ניתן למצוא בכפירתם המסויגת של הנאשמים בסעיף 43 לאישום הראשון שלפיו לא זכה ההסדר לאישור. הנאשמים טענו בתשובתם לאישום, כי כפירתם בהעדר אישור להסדרים הכובלים נסמכת "על ההנחה הבסיסית כי הם היו צדדים להסכמות המפורטות באישום מס' 1 לכתב האישום" (סעיף 33 לתשובת הנאשמים וביניהם אנגל). והנה באי כוח אנגל אינם חולקים על כך, כי "הנחה בסיסית" זו הופרכה לכאורה על ידי התביעה, שכן קיומן של ההסכמות הוכח לכאורה כדבעי. דומה כי עם הפרכתה על ידי התביעה של ההנחה, שעליה בוססה הכפירה, בטלה הכפירה מאליה, שהרי אין לדרוש מהתביעה להוכיח נתון שהנאשמים כפרו בו רק בהינתנה של מערכת עובדתית מסוימת, שכאמור הופרכה לכאורה.

אף אם הייתה התביעה חייבת להביא ראיות נוספות המלמדות על כך שלאנגל לא ניתן אישור, הרי בנסיבות העניין ניתן לכאורה להסיק ממצא זה מתעודת עובד הציבור (ת/1377). נכון הדבר, כי בתעודה זו לא מופיע שמו של אנגל, אולם התעודה מתייחסת לכל יתר הנאשמים, לרבות לחברת סופרגו בע"מ, אשר אנגל הועסק על-ידה. והנה מחומר הראיות עולה לכאורה, כי פעולותיהם של נושאי המשרה השונים בחברות הגז לעריכת ההסדרים הכובלים נעשו כולן עבור החברות. במילים אחרות: נושאי המשרה שקדו לכאורה, על עריכת הסדרים כובלים אשר הצדדים להם יהיו בראש ובראשונה חברות הגז עצמן, ולא רק נושאי המשרה בהן. על יסוד תעודת עובד הציבור, שלפיה לחברות הגז וביניהן סופרגו בע"מ לא ניתן אישור, ניתן, אפוא, להוסיף ולקבוע, שגם אנגל לא קיבל אישור, שהרי המסקנה שלפיה העובד שפעל עבור החברה קיבל אישור, בעוד שהחברה שעבורה פעל לא קיבלה אישור, אינה עולה בקנה אחד עם ניסיון החיים ועם השכל הישר.

זאת ועוד: על פי המפורט באישום הראשון, נערכו ההסדרים הכובלים בין 14 צדדים שונים (החברות ונושאי משרה שונים). באי מתן אישור לכל הצדדים האחרים להסדר, כמפורט בתעודת עובד הציבור, יש כדי ללמד, לכאורה, כמסקנה שבהגיון ובשכל ישר, שגם לאנגל לא ניתן אישור.

באי כוח אנגל הפנו בטיעוניהם לע"פ 566/77, 575/77 **אורינט קולור מעבדה לצילום צבעוני בע"מ נ' מדינת ישראל**, פ"ד לב(2)666, ואולם אין הנדון דומה לראיה, שהרי באותו מקרה לא הוגשה תעודת עובד ציבור כדוגמת ת/ 1377 לגבי החברות עצמן.

בין כך בין אחרת, על מנת להסיר כל ספק ביקש בא כוח המאשימה לאפשר לו להגיש השלמה לתעודת עובד הציבור, שבה יאמר במפורש שגם לאנגל לא ניתן אישור. איני רואה סיבה שלא להיעתר לבקשה זו. פרשת ההגנה טרם החלה. מדובר בראיה טכנית בעניין נקודתי. הגנתם של הנאשמים מתמקדת בכפירה גורפת והחלטית בעצם קיומם של ההסדרים הכובלים ולכן, קבלת ראיה נוספת שלפיה לא ניתן להסדרים אישור לא תגרום לנאשמים עוות דין כלשהו. אף לא מתקבל על הדעת, כי על שאלה טכנית זו יקום או ייפול דבר לאחר שמיעת ראיות תביעה במשך לא פחות מ- 120 ישיבות הוכחות ורישומם של אלפי עמודי פרוטוקול (השוו להחלטתו של כב' השופט ד' חשין בת.פ. 417/97 **קרטל הביטוח** בעמ' 29957, שבה התיר לתביעה להגיש ראיה כגון זו בשלב הסיכומים; וכן ראו ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 776, 878 מול האותיות ג'- ד', שבו אישר בית המשפט העליון החלטה זו). בבחינת למעלה מן הדרוש ועל מנת להסיר כל ספק ניתנת, אפוא, לתביעה רשות להגיש ראיה נוספת זו.

5. לא מצאתי ממש בטענות באי כוח אנגל המתייחסות לאישום השלישי. הכוונה שלא לבקש לרשום את ההסדר הכובל נשוא אישום זה או לבקש בגינו אישור או היתר נלמדת לכאורה ממעשיהם של הנאשמים וממהותו של ההסדר כהסדר חלוקת שוק ומניעת תחרות המתייחס למוצר חיוני (וראו בהקשר זה את דבריו של העד קיסין בעמ' 1913, המדברים בעד עצמם). ממכלול הראיות שנשמעו בתיק עולה לכאורה, כי כל מי שעסקו בנושא לא העלו על דל מחשבתם כי ניתן לקבל אישור להסדר מסוג זה ובשלב זה אין סיבה להניח, כי הלך רוחו של אנגל היה שונה.

6. אשר על כן, טענותיו הנדונות של אנגל נדחות בזה.

המזכירות תמציא לצדדים העתק החלטה זו בפקסימיליה.

ניתנה היום ה' באדר ב' תשס"ח (12 במרץ 2008) בהעדר הצדדים.